

dari in Christo: ergo, prob. etiam 2. p. ant. nondum existentia non possunt clarè, seu intuitivè cognosci à creatura: sed futura sunt nondum existentia: ergo, prob. ma. cognitio intuitiva debet fieri per species proprias: atqui anima Christi, etsi fors habuerit infusas species proprias rei futuræ, quæ talis, non habuit, quæ talis, seu etiam ipsius futuritionis: ergo, prob. mi. non videtur explicabile, quomodo species futuritionis haberi possint, præsertim species negationis, quam includit futuritio: præcisè autem ratione specierum infusarum rei futuræ, quæ talis, non potest res cognosci ut futura; quia species illæ indifferenter repræsentant objectum præteritum, præsens, & futurum: ergo. Sed neque etiam anima Christi potuit futura cognoscere per species alienas, seu abstractivè; quia cognitio abstractiva evidens (qualis sola Christo, etiam ut homini, convenit) non potest dari, nisi detur aliquod medium evidenter connectum cum re cognita: tale autem medium respectu futurorum ostendi non potest: ergo. Hæc objectio eandem etiam habet difficultatem in reliquis Beatissimis, quomodo scilicet isti cognoscant aliqua futura, quæ non videntur in visione beatifica, ut jam notatum n. 571.

581. Rem hanc fusè examinat Suarez tom. 1. in 3. p. disp. 27. sec. 2. §. *Solum ergo superest. & seq.* Et imprimis §. *Hac difficultas.* assert. Cajetanum, qui videtur dicere, quod Christus ut homo cognoscat, vel intueatur futura contingentia in se ipsis, cum suis durationibus, sicut scilicet DEUS ea cognoscat, de quo fusè tract. de DEO n. 354. Et Suarez quidem sec. cit. §. *Et his modis dicendi.* ait, non posse directè probari, hunc modum cognoscendi esse impossibilem creaturæ. Quia tamen hic ipse modus cognoscendi est tam altus, ut mens humana eum non capiat, sed tantum credat, propter infinitam vim intellectus Divini, non videtur hic modus cognoscendi competere intellectui creato.

Melius igitur videtur dici, per hanc scientiam infusam videri futura tantum abstractivè: ad quam visionem, vel cognitionem, præter species rerum (quæ solæ potius serviunt ad apprehensionem, quam ad iudicium) necessarium est aliud adhuc medium, quod res futuras evidenter ostendat: hoc autem non potest esse causa; quia hæc est indifferens: aliud autem non suppetit præter aliquam revelationem Divinam, evidentem per lumen scientiæ infusæ manifestatam: sicut diximus n. 571. Beatos futura videre: & hoc etiam modo ostenduntur futura lumine prophetico: adeoque videtur talis revelatio esse respectu Christi, & Beatorum admitenda.

582. Dices 1. Cognitio per revelationem DEI, non visâ auctoritate revelantis, est actus fidei: sed hic locum non habet in Christo, aut Beatissimis: ergo. Nec dici potest, fidem non stare cum revelatione evidenti; nam, ut

dictum, in tract. de virt. theol. v. 459. fides stat cum evidentiâ in attestante. Resp. neg. suppositum ma. nam in nostro casu Christus, & Beati vident auctoritatem revelantis per visionem beatificam, quamquam eam non videant per scientiam infusam: actus fidei autem debet niti auctoritate dicentis, nullo modo visâ: & hoc vel ideo, quod omnes supponant, non stare fidem cum visione beatifica. Nec hoc est tantum aliquid extrinsecum actui, sed est eatenus saltem intrinsecum, quatenus ipsum privat suo objecto, scilicet auctoritate non visâ: sicut possessio rei per unum actum excludit actum sui etiam per alium; quia non habetur amplius objectum cum ea conditione, cum qua requiritur ad spem.

Verbo: requiritur ad fidem prævia apprehensio auctoritatis, non visæ per illum actum, seu ullam visionem (sicut scilicet ad spem requiritur, bonum non esse possessum, etiam per illum actum) alias non habetur obscuritas acquisita ad fidem, ut dictum n. 465. & 469. de virt. theol. hoc autem non invenitur in actibus Christi, aut Beatorum. Quod attinet ad evidentiam in attestante, ea nunquam debet esse clara visio DEI loquentis, sed alia evidentiâ inferior.

583. Dices 2. Non potest esse evidens, DEUM loqui, quin DEUS clarè videatur. Resp. neg. illat. In humanis etiam possum cognoscere vocem alicujus, quin eum videam, si scilicet sapius antea eum audivi, & assevi illius sono: & potest utique DEUS, quin se intuitivè ostendat, vel species evidentes rei cujuscunque infundere, simulque intellectum movere, ut utatur ijs speciebus, ad formandum talem conceptum: vel etiam potest immediatè ipse supplere defectum speciei, & cum intellectu producere talem conceptum: hoc autem est loqui; nam sic DEUS loquitur Angelis. Ut autem hæc locutio cognoscatur esse locutio DEI, potest DEUS in super dare animæ lumen supernaturale, ut quidditivè intueatur, & cognoscat, quæ, & qualis sit ista locutio; quo posito, anima intelligit evidenter, illam locutionem esse talis rationis, ut non possit non esse à DEO immutante intellectum: sicut, si quis videret supernaturaliter quidditivè, & intuitivè habitum fidei, videret, eum esse supernaturalem, nec ab alio, quam à DEO potuisse infundi.

Sicut autem dictum est, quod Christus cognoscat per scientiam infusam futura, ita etiam dicendum, quod cognoscat præterita, maxime ea, quæ prius non cognovit præsentia, ita, ut non habeat defecto species rememorativas de illis: tunc enim ea potest etiam cognoscere per tales revelationes, sicut potest cognoscere futura; sunt enim quoad hoc similia; cum præterita tam parùm habeant existentiam de presenti, quam parùm eam habent futura.

QUA-

An, & à qua Forma Substantiali sanctificetur Voluntas Creatæ, seu Humanitas &c. 171

QUÆSTIO II.

De Voluntate Creatæ Christi Domini.

ARTICULUS I.

An, & à qua Forma Substantiali sanctificetur Voluntas Creatæ, seu Humanitas Christi Domini.

584. Diximus jam plura de voluntate creatæ Christi Domini, nempe eam esse distinctam à voluntate Divina n. 533. eam non fuisse copriariam voluntati Divinæ n. 537. eam fuisse impeccabilem n. 415. & seq. fuisse tamen liberam n. 427. etiam ad moriendum n. 429. item ad actum minus perfectum præperfectior n. 439. non tamen ad implenda præcepta naturalia, saltem quoad eorum substantiam n. 442. Restat modò maxime querendum, à qua tandem forma fuerit voluntas creatæ Christi, seu ejus sanctissima humanitas, sanctificata. Dico voluntas creatæ, vel humanitas; nam non hic queritur de Christo in concreto, de quo dubium utique esse non potest, fuisse sanctum ab ipso conceptionis instanti, & quidem sanctitate Divina infinitè sanctum.

Queritur autem, an humanitas Christi fuerit sanctificata à Verbo, vel natura Divina, tanquam à quasi forma, vel ab unione hypostatica, tanquam à vera forma: & quidem queritur, an ab his humanitas Christi fuerit sanctificata substantialiter; cum natura Divina, & unio sine substantiales: & de his agemus articulo præsentis: articulo autem sequenti agemus de forma accidentaliter sanctificante, seu de gratia habituali, & quæremus, an illa etiam fuerit in humanitate Christi.

585. Dico 1. Humanitas Christi verè sanctificatur per sanctitatem increatam Verbi. ita communiter Thomistæ, & nostri cum Suarez tom. 1. in 3. p. disp. 18. sec. 1. contra Scotistas. Prob. conclusio omnibus illis testimoniis S. Scripturæ, quibus Christus dicitur unctus. sic dicitur psal. 44. v. 8. *Unxit te DEUS, DEUS tuus, oleo lavitæ præconfortibus tuis.* & Isa. 61. v. 1. *Spiritus Domini super me, & quod unxit Dominus me: quod testimonium de se ipso legit Christus Dominus ex Isaia in synagoga Nazarethana, ut habetur Luc. 4. v. 18. item Daniel. 9. v. 24. Et ungetur sanctus sanctorum.* & Act. 1. v. 27. *Convenerunt enim vere in civitate ista adversus sanctum puerum tuum JESUM, quem unxisti.* item Act. 10. v. 38. *Unxit eum DEUS Spiritu Sancto, & virtute:* quos textus SS. Patres explicant de unctioe per Divinitatem, seu per Verbum, per cuius unionem humanitas sanctificatur.

Sic S. Cyrillus Alexandrinus in declaratione. 12. cap. seu anathematism. ad anathem. 7. ait: *Ipsam itaque unigenitum DEI Verbum caro factus Christus vocatum est: Christus autem significat idem, ac unctus.*

Idem I. de recta fide ad Theodosium sub finem. de Verbo, seu Filio DEI ait: *Factus secundum carnem, & humanitatem, in novissimis sæculi temporibus, & unctus à DEO Patre in hunc mundum Apostolus; nominatus enim est, non alterius rei gratiâ, sed propter hoc Christus &c.* S. Augustinus l. 15. de Trinit. c. 26. ait: *Ista mystica, & invisibili unctioe, tunc intelligendus est unctus, quando Verbum DEI caro factum est, id est, quando humana natura, sine ullis præcedentibus bonorum operum meritis, DEI Verbo est in utero Virginis copulata.* S. Anselmus in cap. 1. ad Hebræos in illa verba v. 9. *Propterea unxit te DEUS.* ait: *Ibi ab eodem Spiritu unctus est, ubi conceptus. Nec ante conceptus, & postmodum unctus est: sed hoc ipsum ac Spiritu Sancto, & carne Virginis concepti, à Spiritu Sancto ungi fuit: quæ verba sumpta sunt ex S. Gregorio l. 9. regist. epist. 61.*

S. Hilarius Pictaviensis. l. 7. de Trinitate post medium, explicans illud Christi Domini dictum Joan. 10. v. 36. *Quem Pater sanctificavit &c.* pluribus probat, Christum Dominum ibi ostendisse, se jure præaliis, qui in lege, seu in Sacra Scriptura, Dei vocantur, DEUM dicendum esse: *Per id, quod sanctificatus est in Filium:* hoc est, per illam sanctificationem, per quam constitutus est Filius DEI, quæ est ipsa filiatio: adeoque hæc est aliqua sanctitas increata, sanctificans humanitatem, & hanc assumens ad Personam Filii DEI. Plures textus SS. Patrum vide apud Suarez tom. 1. in 3. p. disp. 18. sect. 1. præsertim §. *Dico ergo primo, & §. Dicit aliquis*

586. Nec dicas 1. SS. Patres tantum loqui in sensu causali, sive, quod unita Divinitas fuerit causa, & radix sanctificationis, non autem formalis unctio, aut sanctificatio; nam sic planè eorum verba detorqueantur in sensum improprium: certè tam clarè indicant Patres causam formalem, ut non videantur potuisse clarioribus terminis hanc suam mentem exprimere; cum expressè dicant, per ipsam unionem cum Divina natura fieri Christum, seu unctum:

Nec dicas 2. hæc testimonia Scripturæ, & SS. Patrum, intelligenda esse ita, ut humanitas Christi uncta sit, non ut per unctioem illam sit sancta, sed tantum, ut per eam sit excellens, & maxima dignitate aucta, atque adeo, saltem in complexo cum Verbo, adorabilis cultu patriæ: contra enim est. Per unctioem juxta phrasin Scripturæ intelligitur sanctitas: & per unctum intelligitur sanctus. Sic illud Daniel. 9. v. 24. *Et ungetur sanctus sanctorum.* & illud 1. Joan. 2. v. 20. *Vos unctioem habetis à sancto communissimè exponitur de Sancto, & sanctitate.*

587. Prob. conclus. 2. Plura Concilia, & Patres docent, humanitatem Christi esse à Deitate, seu natura Divina deificatam; sic enim loquitur Synodus VI. Constantino-poli celebrata aetiane 17. in definitione fidei: *Quemadmodum enim sanctissima, atque immaculata, animata ejus caro deificata est:*

quæ ipsissima verba repetit Concilium Florentinum *sess. ultim. in Decreto Eugenii pro Armenis*: ergo caro Christi animata, sive ejus humana natura, à Divinitate sanctificata est. prob. conseq. Deificam est fieri incompossibile cum peccato, habere jus ad hæreditatem beatitudinis æternæ, esse cum DEI &c. hæc autem formaliter idem sunt, ac sanctificari: ergo.

Confir. 1. Sanctitas increata, seu Verbum, constituit Christum naturalem Filium DEI, ita, ut neque quæ homo sit tantum filius adoptivus: ergo perfectius sanctificat humanitatem, quam gratia habitualis, quæ sanctificat ideo; quia constituit filium adoptivum DEI. Confir. 2. Sanctitas increata est unita humanitati Christi: & ita est capax, ut denominetur sancta: ergo hæc ab illa accipit hanc denominationem.

Confir. 3. Sanctitas increata, unita humanitati Christi, facit, ut ista humanitas summè diligatur à DEO: item nullam patitur in humanitate peccati maculam: rursus ratione illius humanitati debentur omnes supernaturales perfectiones, conducentes ad vitam beatam, & rectè operandum: quin etiam propter sanctitatem illam, ut sibi unitam, humanitas Christi habet jus ad gloriam supernam: ulterius ista sanctitas est incomparabiliter major participatio naturæ Divinæ, quam sit gratia habitualis accidentalis: & tamen gratia habitualis, unita animæ humanæ, ideo istam sanctificat; quia est aliquo modo, licet longè inferiore, participatio naturæ Divinæ, & præstat animæ suo modo dictos effectus: ergo multo magis sanctitas increata sanctificat, & quidem formalissimè, humanitatem Christi.

Alia hæc posset fieri quæstio, an ipsa personalitas Verbi, ut virtualiter distincta à natura Divina, humanitatem sanctificet: sed de hæc re, quantum sufficit, dictum est in *tract. de DEO n. 819.* in objectionibus contra nostram ibi statutam assertionem, qua dicebamus, quod personalitates Divinæ non sint perfectiones virtualiter distinctæ ab essentia: ubi etiam diximus, personalitatem non esse aliam, aut diversam sanctitatem, à sanctitate essentiali naturæ.

588. Dico 2. Ipsa etiam unio hypostatica sanctificat humanitatem Christi, non tantum ut quo, sed etiam ut quod: hoc est: unio non tantum est nexus sanctitatis increatæ (sicut unio albedinis est tantum nexus istius, & non propriè dealbat, tanquam aliqua albedo) sed ipsa unio etiam est aliqua sanctitas, seu forma, ratione sui denominans Christum sanctum, ita Suarez *tom. 1. in 3. p. disp. 18. sec. 1. §. Quod ita declaro.* ubi ait: *illa unio præcisè per seipsam reddit illam naturam humanam Christi maxime DEO gratiam, & dilectam*: & tandem concludit: *ergo verissimum est, hunc hominem constitui justum, & sanctum formaliter ex vi ipsius gratiæ unionis.* item Gormaz. de

incarnat. n. 901 Aldrete, Amicus, & Bernal, ac alii.

Prob. Unio hypostatica est in se ipsa supernaturalis, longè perfectior gratia habituali, & major conjunctio cum DEO, adeoque major moraliter participatio naturæ Divinæ, & non tantum vinculum majoris participationis: insuper est radix aliqua exigitiva virtutum, & habituum supernorum: est impossibilis cum peccato &c. quæ *lococitato* prosequitur Eximius: ergo est sanctitas formalis: cumque sit vel maxime unita humanitati per se ipsam, & humanitas possit recipere denominationem sanctitatis, utique eam huic tribuit. Confir. 1. Teste Amico apud Gormaz *de incarnat. n. 903. SS. Patres* non raro tribuunt rationem sanctificandi ipsi unioni hypostaticæ: ergo. Confir. 2. Unioni hypostaticæ (quia intrinsicè constituit Christum) non debet negari perfectio, quæ potest ei tribui, contentanè eum principiis fidei, & Theologiæ: sed perfectio formalis sanctitatis potest ei tribui contentanè eum principiis fidei, & Theologiæ: ergo.

ARTICULUS II.

Solvuntur Objectiones.

589. **O**B. 1. contra 1. conclus. Nullum prædicatum increatum, seu Divinum, potest tribuere creaturæ aliquam denominationem ut quo: ergo nullum potest denominare humanitatem, sed tantum constituere sanctum compositum totum, quod est Christus. Confir. Effectus unius formæ non potest tribui per aliam: ergo denominatio sancti, quæ in creatura habetur per gratiam habituales, non potest tribui ab aliquo increato. Resp. 1. neg. suppositum; quia sanctitas increata potius tribuit denominationem sancti, vel sanctæ ut quod, quia non est tantum unio, vel nexus sanctitatis, sed est ipsa formalis sanctitas, seu quasi forma denominans humanitatem sanctam: hoc autem est tribuere denominationem ut quod.

Ad evitandam tamen hanc quæstionem de nomine, quero, quid intelligatur per *denominare ut quo*. Si intelligitur ita denominare, ut simul sit nexus sui cum creatura. conc. ant. nam *n. 184.* diximus, ad omnium Verbum necessariam fuisse unionem aliquam modalem. Si intelligitur tantum denominare ita, ut sit forma, vel potius quasi forma. neg. ant. certè est innegabile, quod Verbum denominet humanitatem subsistentem: consequenter, quod tribuat aliquam denominationem tanquam quasi forma. Si intelligitur, quod aliquid increatum non possit denominare subiectum, vel quasi subiectum, quod non constituit intrinsicè, iterum negatur ant. nam e. g. sicut albedo non constituit hominem, qui est ejus subiectum & tamen eum denominat al-

album: ita etiam Verbum, seu aliud prædicatum Divinum, quamvis non constituat humanitatem, (quæ est quasi subiectum) tamen potest istam denominare sanctam.

Certè Verbum denominat subsistentem, non tantum Christum, quem constituit, sed etiam ejus humanitatem, quam non constituit; nam omnes debent admittere, quod humanitas subsistat in Verbo. Aliud est, quod Verbum non faciat, simpliciter loquendo, personam humanam; quia ad hoc requireretur, ut humanitas esset sui juris, & per se subsisteret. in forma dist. juxta modo dicta antec. & neg. conf. Ad confirm. dist. ant. effectus unius formæ non potest tribui per aliam, si effectus sit singularis, ac omnino huic formæ annexus. conc. antec. si effectus sit tantum genericus, neg. antec. & conseq. Certè albedo, & nigredo, possunt denominare *coloratum*: & anima rationalis, & irrationalis, potest denominare *sensitivum*: adeoque etiam increata, & creata sanctitas, possunt denominare humanitatem sanctam.

590. Ob. 2. Verbum, aut natura Divina, si assumpisset naturam irrationalem, eam non sanctificasset, ut diximus *n. 245.* ergo neque sanctificat humanitatem. Resp. retorqueo argum. in gratia habituali, quæ etiam naturam irrationalem non sanctificasset, etiam si ei infusa fuisset: dein neg. conseq. rationem jam dedimus *n. cit.* quia scilicet natura illa non fuisset capax hujus denominationis, seu, ut dicatur sancta, in eo sensu, in quo hic sumitur sanctitas. At si tantum intelligatur sanctitas in alio sensu, prout dicuntur sancta vasa, sancta crux, id est, veneratione digna: in hoc sensu talis natura irrationalis assumpta utique denominaretur sancta. vide *n. 245.*

591. Ob. 4. Sanctitas increata non potest humanitatem sanctificare infinite, neque finite: ergo nullo modo. prob. antec. non potest eam sanctificare infinite; quia subiectum finitum non est capax formæ, aut denominationis infinite: non finite; quia forma infinita non potest habere effectum, nisi infinitum: ergo. Confir. Formæ accidentales tribuunt subiecto totum effectum formalem, quem continent: ergo etiam forma, vel quasi forma substantialis, debet tribuere totum effectum, quem continet: adeoque forma, seu quasi forma infinita, debet tribuere subiecto effectum infinitum: sed hunc non potest tribuere: ergo nullum.

Resp. neg. antec. & dico, quod sanctitas increata Christum quidem in concreto sanctificet infinite; quia per identitatem eum constituit: at vero humanitatem in abstracto, quam non constituit, sed cui tantum unitur, sanctificet finite; unde ad prob. secundæ partis neg. antec. Sicut omnipotentia Divina, quamvis infinita, habet effectum tantum finitum, ita etiam sanctitas respectu illius subiecti, quod non constituit, sed cui duntaxat unitur, potest habere effectum tantum finitum, sive potest ei tribue-

re denominationem tantum finitam; nam, cum ipsa unio, in qua stat ratio communicandi sanctitatem increatam humanitati, tantum finita sit, etiam ipsa sanctitas, quamvis in se infinita, finito tantum modo communicatur. Sic etiam eadem dispendentia DEI, quæ est actus voluntatis Divinæ infinitus, magis denominat dispendentem culpam mortalem, quam tantum venialem, vel imperfectiorem moralem; quia scilicet unam magis afficit, quam alteram, seu communicatur, ut ita loquar, juxta capacitatem subiecti.

Ad confirm. neg. conseq. Formæ accidentales magis sunt propter substantiam, quam propter se, & plerumque magis perficiunt subiectum, quam seipsas. Sic gratia habitualis facit subiectum amicum DEO, non autem seipsam: & visio beatifica facit, non se, sed alium beatum. At verò formæ substantiales sunt propter seipsas, & non tantum gratiæ subiecti; unde possunt magis perficere, formaliter loquendo, seipsas, quam alia. Sic anima rationalis non omnes perfectiones comunicat subiecto; non eam facit corpus spirituale, nec tam perfecte vivens, ac vivit ipsa: quæ multo magis vera sunt de DEO, qui utique magis est gratiæ sui quam creaturarum.

592. Ob. 4. Natura Divina ut contradistincta à personalitate, seu sanctitas increata essentialis, non unitur realiter, & propriè humanitati: ergo non sanctificat eam. Resp. dist. antec. natura Divina non unitur immediatè, & ratione sui. conc. antec. non unitur mediatè. neg. antec. & conseq. Distinctio virtualis, personalitatis à natura, non tollit realem identitatem inter ipsas, sed potius eam supponit, aut includit: eumque natura aliunde non sit incapax hujus denominationis, potest ratione hujus identitatis realis, dici mediatè unita: & ita loquuntur SS. Patres, ut diximus *n. 210.* ad sanctificationem autem sufficit unio mediata.

Dices 1. Anima non denominatur alba, vel longa, aut quanta, ab accidentibus ei mediatè unitis: ergo neque humanitas denominatur sancta à sanctitate increata, mediatè tantum unita. Resp. neg. conf. Quod anima non denominetur alba &c. ratio non est defectus unionis immediatæ, sed defectus capacitatis in anima ad hanc denominationem; anima enim non est capax hujus denominationis purè materialis: & hinc, si albedo etiam esset immediatè unita animæ, tamen eam non denominaret albam: at verò, si subiectum sit capax denominationis, sufficit unio mediata. Sic in sententia eorum, qui potentias distinguunt ab anima, accidentia spiritalia, quæ recipiuntur juxta eam opinionem immediatè in potentia, tamen denominant animam. Quod si etiam illa unio mediata accidentium non sufficeret, ad dandam denominationem, tamen sufficeret unio mediata naturæ Divinæ; nam hæc unio est tantum mediata, ratione mediantis distinctionis virtualis, quæ est ipsi-

forma realis identitas: at unio accidentium est mediata, ratione mediantis distinctionis realis, quæ est longemajor. Et certè, cum SS. Patres recurrant ad naturam Divinam, quando agunt de sanctificatione Christi, debet ista unio mediata naturæ Divinæ cum humana juxta ipsos sufficere, ad sanctificandam Christi humanitatem.

593. Dices 2. Si uniretur subsistentia Angeli sancti, e.g. S. Michaelis, alicui humanitati, hæc non sanctificaretur per illam: ergo neque humanitas sanctificatur per subsistentiam Verbi. ita Lugo apud Gormaz de *incarn. n. 396.* sed ipse Gormaz *ibidem* ait, hunc casum esse impossibilem: & reverà impossibilem est; quia Angeli subsistentia etiam stat in negatione, ut subsistentia hominis, adeoque Angelus secundum subsistentiam homini uniri non potest: si tamen, si ve per possibile, si ve per impossibile, uniretur subsistentia, vel natura Angeli sancti, cum natura humana, non propterea sequeretur, debere naturam humanam sanctificari à sanctitate Angeli.

Ratio est. Angelus (ut rectè observat Suarez *tom. 1. in 3. p. disp. 18. sec. 1. §. Di. ces. Etiam si humanam naturam.*) non est sanctus per suam naturam; unde, licet uniretur humanitati ea natura, non uniretur ipsi sanctitas, nec mediare, eo modo, quo unitur sanctitas increata humanitati Christi, nempe mediante tantum distinctione virtuali, & existente identitate reali; non enim sanctitas Angeli est realiter identificata ejus naturæ, & tantum virtualiter distincta; unde est lata disparitas. Neque nos dicimus, sufficere quamlibet unionem mediatam: sed tantum loquimur de unione mediata, ratione mediantis distinctionis virtualis, cum identitate reali, qualis datur inter naturam Divinam, & humanam Christi. Addo, quosdam, ut Aldrete, Bernal, & Martinum Perez apud Gormaz *loco modo citato* negare assumptum Lugonis.

594. Ob. 5. Si humanitas redderetur sancta ab essentia Divina, seu natura, etiam redderetur omnipotens, & immensa, ac æterna, imò omniscia: sed hoc est falsum; cum fides doceat, humanitatem Christi non esse æternam, nec ubique &c. ergo. Resp. neg. ma. Sæpe diximus, ad denominationem non requiri tantum formam unitam, sed etiam capacitatem subjecti: at natura humana non est capax istarum denominationum (de qua re vide in *tract. de DEO. n. 790. & 800.*) capacitatis enim ad has denominationes omnipotentis, omniscij &c. requirit non tantum, ut subjectum, vel quasi subjectum, possit illis formis, seu quasi formis, uniri, sed ut possit ijs identificari, & actu identificetur: neque istæ perfectiones, prædicata, vel attributa DEI, omnipotentia, omniscientia &c. possunt suas denominationes tribuere ad extra.

Unde in DEO aliqua prædicata tantum possunt denominare ad intrâ, ut omnipotentia, aëritas &c. alia verò etiam possunt denominare ad extrâ. Sic est de fide, quod sub-

sistentiam Divinam denominet ad extrâ naturam humanam subsistentem: & certè ab excellentia DEI, unita humanitati, denominatur etiam humanitas excellens, quamquam excellentia minore; hoc enim est lumine naturæ clarum; quare ab una specie talium prædicatorum non potest argui ad alteram.

595. Quænam autem prædicata Divina possint denominare ad extrâ, quænam tantum ad intrâ, partim inferendum est ex principiis fidei, partim ex ratione naturali. Ex fide discimus, Christi humanitatem non esse redditam immensam, impassibilem, immortalem, immutabilem: ergo ea prædicata Divina non denominant ad extrâ; alias humanitatem hanc intimè unitam denominarent. Ex fide, & ratione colligimus, non posse denominare ad extrâ aëritatem, omnipotentiam, & æternitatem, itemque intellectionem Divinam; nam esse à se, est non esse creaturam, sed DEUM; aëritas enim est metaphysica essentia Deitatis. Similiter esse omnipotentem est omnia posse producere: atqui humanitas producta, sicut quælibet alia res producta, saltem non potuit producere se ipsam, adeoque non omnia consequenter nulla res producta potest esse, aut denominari omnipotens.

Uterius, esse æternum est coexistere omni durationi, & non posse dari durationem, cui ipsum non coexistat: ac hæc denominatio certè non habetur per unionem cum æterno; nam certè datae sunt multæ durationes, quibus non coexistit humanitas Christi, quamvis fuerit unita personalitati æternæ, & DEO æterno, ut fides docet. Quod attinet ad intellectionem Divinam, cum castus vitæ, adeoque immanens, non denominat intellectionem, nisi cum, qui per illam vivit, & cui ex intrinsecis suis petit immanere: atqui creatura non potest vivere per vitam DEI, nec actio vitalis DEI exigit immanere creaturæ: ergo. Nihil autem simile opponi potest sanctitati Divinæ, ne humanitatem ad extrâ denominet sanctam: sicut nihil potest opponi subsistentiæ Divinæ, ne ad extrâ denominet subsistentem, aut excellentiæ Divinæ, ne ad extrâ denominet excellentem, aut dignam cultu, & veneratione eandem humanitatem.

596. Ob. 6. contra 2. conclus. Unio hypostatica cum natura irrationali non sufficit sanctitas: ergo nec unio cum natura rationali. prob. conseq. omnis perfectio unionis etiam tunc haberetur ab altero termino, scilicet à Verbo, quod æquè adesset: atqui tunc non haberetur sanctitas; quia non posset sanctificari natura irrationalis: ergo sanctitas non est perfectio unionis. Confirm. Unio hypostatica se habet tantum ut quo: ergo non est sanctitas ut quod, sed tantum ut quo, si ve est nexus sanctitatis. Resp. conc. ant. neg. conseq. ad prob. dist. ma. omnis perfectio unionis cum natura irrationali etiam tunc haberetur, om. ma. omnis perfectio unionis cum natura rationali. neg. ma. & conc. mi. dist. conseq. sanctitas non est per-

perfectio unionis hypostaticæ cum natura irrationali. conc. conseq. unionis cum natura rationali. neg. conseq.

597. In illo casu esset illa unio alterius speciei, & non esset sanctitas. Ratio est; quia sanctitas creata debet posse subjectum suum connaturale sanctificare; omnis enim forma creata exigit, subjecto suo connaturali, tribuere denominationem: & sic etiam gratia sanctificans exigit subjectum suum connaturale sanctificare: si autem gratia, si ve per possibile, si ve per impossibile, uniretur naturæ irrationali, eam quidem non sanctificaret: at talis natura non esset subjectum connaturale gratiæ. Econtra natura irrationalis esset subjectum connaturale, imò essentialiter requisitum illius unionis hypostaticæ, unientis illam naturam DEO, & ista unio esset essentialiter affixa naturæ irrationali, & tamen non posset eam sanctificare; quia natura illa est incapax sanctitatis: ergo non posset esse sanctitas; & hinc ista unio etiam non posset tribuere jus ad gloriam, aut ad amicitiam DEI. Quamvis igitur etiam in hoc casu unus terminus esset Verbum, quia tamen alter terminus excluderet eam denominationem, illa unio non esset sanctitas, saltem talis, qualem hic intelligimus: quamvis esset sanctitas aliqua qualiscunque Deificationis, seu dignitatis, exigens specialem cultum, ut explicatum *n. 243. & 590.*

Ad confirm. neg. ant. Unio hypostatica habet se ut quod, & ut quo, respectu diversarum denominationum, quod non est impossibile; sicut enim unio naturalis inter animam, & corpus Christi, habet se ut quo, respectu animæ, & corporis, quæ unit: & habet se ut quod, respectu unionis partialis hypostaticæ, quæ ipsam necit cum Verbo, ut dictum *n. 192.* & sicut etiam actiones vitales, quæ probabiliter per se ipsas ununtur viventibus, quatenus sunt unio sui ipsarum, habent se ut quo: quatenus autem denominant, e.g. videntem, audientem, habent se ut quod: ita etiam ipsa unio hypostatica, quatenus unit Verbum cum humanitate, habet se ut quo: quatenus autem est moralis participatio Divinæ naturæ, & sanctitas, habet se ut quod.

598. Ob. 7. Unio albedinis non est participatio albedinis: ergo neque unio naturæ Divinæ est participatio ejusdem. Confirm. 1. Unio gratiæ, seu sanctitatis accidentalis, non est sanctitas: ergo neque unio Verbi, seu sanctitatis substantialis increatæ, erit sanctitas. Confirm. 2. Actio productiva unionis hypostaticæ non est sanctitas ut quod: ergo neque ipsa unio. prob. conseq. ideo actio non est sanctitas ut quod; quia tantum est participatio naturæ Divinæ eatenus, quatenus terminus, ab eactione productus, participat naturam Divinam, & sic tantum se habet ut quod: sed ita quoque se habet ipsa unio hypostatica: ergo. Resp. neg. conf. Licet unio accidentis, quæ est valde imperfecta, non debeat concedi prædicatum aliud, quàm, quod sit nexus, non sequitur, quod etiam unio personalitatis Divinæ, quæ est perfectissima, non possit, aut debeat, præter prædicatum.

unientis, seu nexûs, tribui etiam aliud, scilicet participationis naturæ Divinæ: præterquam quod satis probatum sit *n. 588.* unio hypostaticæ prædicatum istud convenire: econtra nulla ratione probari possit, quod unio albedinis conveniat prædicatum dealbantis; cum non sit color, nec diffractiva visus.

599. Ad 1. confirm. conc. ant. neg. conseq. Gratia sanctificans non est Divina natura; quare ejus unio, vel etiam actio productiva, non est participatio naturæ Divinæ: sed tantum participatio participationis. Neque ea unio est tam perfecta, sicut unio hypostatica, ut ei ratione perfectionis tribui debeat hoc prædicatum: nec etiam ex alia ratione probatur, ei istud convenire. Ad 2. confirm. neg. conseq. ad prob. in primis mihi est falsa; nam unio hypostatica immediate participat naturam Divinam: at verò, sicut actio productiva, vel unio gratiæ accidentalis (ut modò dictum) tantum est participatio participationis naturæ Divinæ, ita etiam actio productiva unionis hypostaticæ, immediate tantum est participatio participationis naturæ Divinæ; nam unio hypostatica non est natura Divina. Dein negari potest etiam ma. non enim ideo solum illa actio non est sanctitas, sed etiam propterea; quia illa actio non constituit Christum; unde non debet ei tanta perfectio concedi, quanta conceditur ipsi unio hypostaticæ, quæ constituit Christum, qua de causâ hæc perfectio, vel hoc prædicatum, ei congruentissimè tribui-

ARTICULUS III.

Quam Gratiâ Habitualement habuerit Christus, & B. Virgo.

600. **Q**uestio hæc est de gratia creatæ, accidentali, habituali, & sanctificante; nam agimus de formis sanctificantibus Christum: qui cupit scire, an Christus etiam habuerit gratias actuales, in ordine ad actus supernaturales eliciendos, adeat Suarezium *tom. 1. in 3. p. disp. 18. sec. 4. ubi §. Dico ergo primò.* ait, gratias actuales æquè Christo fuisse necessarias, accommodatas tamen statui, in quo versabatur; eum Verbum unitum non præstitit speciale influxum in operationes Christi, in abstracto sumptas. Addit tamen §. *Dico secundò.* visionem beatificam, & amorem beatificum, potuisse hæc officia præstare. Uterius *sub finem sectionis citatæ* ait, auxilia ista, quamvis non sint debita puro homini, tamen Christo, ratione unionis, ita fuisse debita, ut nec de absoluta potentia potuerint ei negari. Verum, ut dixi, de his gratiis non loquimur: sed de gratia habituali, seu sanctificante: & de hac quarimus, an etiam sanctificaverit humanitatem Christi; licet hæc jam pro priori fuerit sanctificata per sanctitatem incretam.

601. Dico 1. Humanitas Christi etiam sanctificata est per gratiam habitualement, seu accidentalem. ita teste Suarez *tom. 1. in 3. p. disp.*

disp. 18. sec. 2. §. Dico primò. omnes, aded, ut ipse Eximius ibidem §. Dico secundò. dicat, se putare, hanc sententiam esse secundum fidem certam. Prob. 1. *Ista. 61. v. 1. dicitur: Spiritus Domini super me; eoque dicitur Dominus me:* quæ verba de se exposuit Christus *Luc. 4. v. 21.* & juxta communem, ut ait Gormaz *de incarnat. n. 928.* exponuntur, quòd ideo Spiritus S. habitet in Christo per gratiam habitualem; eoque dicitur unctus sit, sive unione hypostatica sanctificatus. Imò Suarez modo cit. §. Dico primò. docet, plures textus, dicentes, Christum unctum fuisse, non tantum velle, cum fuisse unctum Divinitate, sed etiam gratia creata accidentali.

Idem docent SS. Patres. S. Hieronymus in c. 3. *Habacuc v. 13. Egressus es in salutem populi tui, in salutem cum Christo tuo:* sic ait: *Super omnia unguentorum genera est unguentum spirituale; quod vocatur oleum exultationis, quo ungitur Salvator, & dicitur ad eum: Propterea unxit te DEUS, DEUS tuus, oleo exultationis præ participibus tuis. Participes autem eos puto, ad quos loquitur & Joannes: Et vos unguentum habetis à Sancto. .... Ac, ne forte, qui christum baptisum perdidit, desperent de christumate reparando &c.* ergo hic S. Doctor sentit, quòd olei exultationis, quo Salvator unctus fuit, participes etiam sint homines, ejusque unctio detur in baptismo: ergo Christus habuit gratiam accidentalem, cujus participes sunt homines in baptismo: qui sensus adhuc magis patebit legenti totum contextum.

Idem S. Doctor in illud *Ista. 61. v. 1. Spiritus Domini super me; eoque dicitur Dominus me* (ubi etiam adducit illud *Psal. 44. v. 8. Propterea unxit te DEUS, DEUS tuus, præ confortibus tuis*) sic scribit: *Et quia erat unctio spiritualis. .... idcirco præ confortibus, id est, ceteris Sanctis, unctus esse memoratur:* ergo supponit, eadem unctio etiam confortes, seu ceteros Sanctos, unctos fuisse: atqui isti sunt tantum uncti gratia habituali: ergo etiam ista unctus est Christus. S. Bernardus *homil. 4. Super Missus, ante medium* ait: *Quod Virgo genuit, sanctum procul dubio, ac singulariter sanctum fuit, & per Spiritus sanctificationem, & per Verbi assumptionem:* ergo per duplicem rationem sanctificationis, scilicet creatam, & incretam.

602. Probatur conclusio 2. Anima Christi operata est actiones supernaturales modo convenientissimo, seu de instructa habitibus supernaturalibus: sed isti habitus supponunt tanquam radicem, & quasi naturam, gratiam sanctificantem, ut hic suppono: ergo. Confirmatur 1. Christus est caput Angelorum, & hominum: ergo habuit aliquam naturam communem cum Angelis, & hominibus: atqui nulla datur communis cum Angelis, nisi gratia sanctificans, quæ est quasi natura in ordine superno (de quo vide *tract. de grat. à n. 263.*) ergo, prob. conf. ex S. Augustino, qui videtur supponere, ad rationem capitis spectare communionem, vel convenientiam aliquam naturæ; nam *tr. 81. in Joann.* sic scribit: *Ubi se dicit Domi-*

nus vitem, & discipulos suos palmites, Respondeo hoc dicit, quod est caput Ecclesie, nisi que membra ejus, mediator DEI, & hominum, homo Christus JESUS; unus quippe natura sunt vitis, & palmites: propter quod, cum esset DEUS, cujus natura non sumus, factus est homo, ut in illo esset vitis humana natura, cujus & nos homines palmites esse possemus.

603. Dico 2. Gratia habitualis in Christo fuit ejusdem speciei cum nostra. ita Suarez *tom. 1. in 3. p. disp. 18. sec. 2. §. Ex quibus colligo.* Gormaz *de incarnat. n. 942.* cum pluribus aliis nostris: & Gonetus *tom. 4. p. 3. clypei tr. 1. de incarnat. disp. 12. n. 1. & 27.* cum pluribus Thomistis. Probatur, Christus *Joan. 15. v. 5.* dicit: *Ego sum vitis, vos palmites:* ex quo infert S. Augustinus, *num. præced.* citatus, vitem esse unius nature cum palmitibus: & hinc Christus esse hominem, ut sit unius nature nobiscum: atqui etiam Angeli sunt palmites: ergo Christus debet etiam habere naturam aliquo modo unam cum ipsis: hæc non potest esse alia, quam gratia sanctificans: ergo hæc debet esse ejusdem speciei cum ea, quam habent Angeli, & homines.

Confirm. Non est ulla prorsus ratio adstruendi differentiam specificam, inter gratiam Christi, & nostram; non enim similitudo gratiæ Christi cum nostra repugnat unioni hypostaticæ, non visioni beatificæ, non muneribus Christi, Capitis, Pontificis, Redemptoris &c. de reliquo S. Paulus *ad Hebr. 2. v. 17.* ait de Christo: *Debit per omnia fratribus similari:* ergo etiam debuit similis esse in gratia sanctificante; nam *ead. epist. c. 4. v. 15.* Apostolus solum peccatum excipit, in quo Christus non fuerit similis nobis.

604. Dico 3. Hæc gratia sanctificans in Christo non fuit infinita in sua entitate, vel intentione: sed tamen fuit summa inter omnes productas. ita S. Thomas *3. p. q. 7. a. 11. in corp.* Suarez *tom. 1. in 3. p. disp. 22. sec. 1. §. Dico ergo primò.* Gormaz *de incarnat. n. 932.* & communis. Prob. 1. pars conclusionis. Nihil creatum est actu infinitum: ergo neque hæc gratia. ant. suppono ex philosophia, ubi solet probari. Nec dicas, gratiam, etsi esset infinita, tantum fore in una linea infinitam; & consequenter tamen non adæquaturam DEUM; nam creatura non tantum non potest, simpliciter in omni linea adæquare DEUM, sed debet in omnilinea esse inferior DEO, & finita.

Prob. hoc assumptum. Si creatura non debet esse inferior DEO in omni linea, diffculter datur ratio, quare non sit possibilis creatura, essentialiter exigens, produci ab æterno, destruibilis tamen in tempore; quia etiam ista esset sub DEO in multis lineis: & tamen, cum de fide certum sit, nullam creaturam esse productam ab æterno, etiam est certum, quòd nulla essentialiter exigat, ab æterno produci. Confirmatur. Cum ista gratia sit ejusdem rationis cum nostra, si esset infinita, deberet esse infinita in intentione, adeoque habere actu infinitos gradus, numerice distin-

808

ctos: infinitum autem in numero multò clariùs implicat, quam tantum infinitum indivisibile, ut patet consideranti rationes philosophicas, quibus probatur implicancia infiniti in numero: ergo.

605. Prob. jam 2. pars conclusionis, sive quòd gratia Christi sit maxima inter omnes productas. In hac providentia gratia major, vel minor, datur proportionaliter ad dignitatem subiecti, aut suppositi, vel præstantiam muneris, ad quod quis destinatur: sed dignitas Christi est infinita, & munus ejus supremum; cum ipse sit caput Angelorum, & hominum: ergo debuit ipsi gratia conferri major, quam cullibet alteri creaturæ collata sit, seu unquam producta sit; cum nulla creatura ad tantam dignitatem, vel tam altum munus unquam exaltata sit.

Quia autem Christo non potuit dari gratia ad mensuram dignitatis ipsius, sive gratia, quæ dignitatem ejus æquaret (cum enim dignitas ejus infinita sit, infinita etiam gratia dari debuisset, si adæquanda illa fuisset, quod fieri non potuit) debuit DEUS determinare mensuram gratiæ: sicut debuit determinare præmium meritis Christi, itemque effectus omnipotentis, quæ utpote infinita, etiam nullo effectu adæquari potest. Hinc gratia ista non potuit habere mensuram ex parte dignitatis Christi, quæ infinita est: sed habuit mensuram, tum ex parte animæ Christi, tanquam subiecti, eatenus, quatenus anima Christi, tanquam subiectum finitum, non potuit recipere gratiam infinitam, ut expressè docet Angelicus *3. p. q. 7. a. 11. in corp.* tum ex parte ipsius gratiæ, quæ utpote ens creatum non potuit esse infinita. Quantam autem mensuram DEUS determinaverit, ipse novit; nam hoc totum pendebat ex voluntate DEI; tanta enim gratia Christo collata fuit, quantum DEUS dare voluit: de qua tamen quantitate in indivisibili nobis non constat.

606. Fuit tamen hæc gratia, ut dictum, summa inter omnes productas; quia DEUS dedit Christo gratiam majorem, quam omnibus Angelis, & hominibus simul sumptis; cum dignitas Christi adhuc infinitè major sit omnibus horum dignitatibus simul sumptis, & talis gratia adhuc sit finita. Unde, quando *Joan. 1. v. 14.* dicitur, Christum esse *plenum gratia, & veritatis*, intelligendus est Christus Dominus longè aliter plenus gratiâ, quam B. Virgo, S. Stephanus, vel alij Sancti, qui etiam dicitur sunt gratiâ pleni; cum enim Christus ratione dignitatis suæ longè capaxior fuerit, ad recipiendam gratiam, etiam longè plus gratiæ accepit; nam, sicut dolium parvum potest esse plenum, æquè ac dolium maximum; quin tamen illud tantum contineat, quantum istud, ita etiam Christus, & B. Virgo, ac alij Sancti, potuerunt esse pleni, & tamen Christus incomparabiliter plus gratiæ habere.

P. Suarez *tom. 1. in 3. p. disp. 22. sec. 1. §. Dico secundò. juncto §. Sed in hoc.* asserit, gratiam Christi, licet entitative in se finita sit, dici tamen posse aliquo modo infinitam, propter conjunctionem cum gratia increata, seu

R. P. Ant. Mayr Theol. Tom. II.

quatenus conjuncta est Personæ Divinæ: atque, ex hac conjunctione gratiam acquirere dignitatem, vel æstimabilitatem aliquam infinitam, uti mericum Christi. Sed fors per hoc non ostenditur, gratiam esse infinitam: sed tantum complexum, ex gratia, & dignitate Verbi, esse infinitum: sicut actio ipsa creata Christi in se non est infinitè digna, sed tantum complexum ex illa, & dignitate Verbi, in quo complexo stat ratio meriti. Quidquid autem de hoc sit, quod videtur spectare ad modum loquendi, nihil est contra nos, qui tantum dicimus, gratiam Christi entitative, vel intensive sumptam, non esse propriè loquendo infinitam.

607. Dico 4. Hæc gratia accidentalis creata, fuit Christo tota collata simul, in primo instanti suæ conceptionis. ita teste Suarez *tom. 1. in 3. p. disp. 18. sec. 3. §. Dico primò.* communis cum S. Thoma *3. p. q. 7. a. 12. in corp.* ubi ait: *Christus, secundum quod homo, à primo instanti suæ conceptionis, fuit verus, & plenus comprehensor; unde in eo non potuit esse gratiæ augmentum: adeoque ad mentem Angelici Christi statim totam gratiam accepit.* Prob. 1. Gratia tota data est Christo ratione unionis hypostaticæ: sed hanc habuit jam in primo instanti conceptionis, ut dictum est *n. 223.* ergo.

Nec dici potest, tantum aliquam partem gratiæ tunc Christo fuisse datam; quia, cum ab eo momento jam habuerit visionem beatificam *ex n. 547.* jam habuit gratiam consummatam, ut docet S. Thomas modo citatus, & Suarez *tom. 1. in 3. p. disp. 18. sec. 3. §. Ratio verò.* Huc etiam spectat textus S. Damasceni, citati *n. 554.* ubi ait, non asserere unionem personalem, vel unionem hypostaticam eos, qui dicunt, Christum in gratiâ profecisse: quod vel maximè videtur dici de ijs, qui asserunt, Christum in gratiâ habituali profecisse: quomodo autem in aliqua alia gratia dicatur Christus profecisse *Luc. 2. v. 52.* vide *n. 556. & seq.* Quare Christus simul tempore accepit gratiam unionis substantiali, & gratiam creatam accidentalem; quamvis eas non accepit simul naturâ; nam Divinitas unita, ac unio hypostatica, fuerunt priores naturâ ad gratiam accidentalem, & hæc fuit data Christo, tanquam proprietates unionis.

Non tamen propterea gratia accidentalis in Christo producta fuit speciali influxu Verbi (cum nullus detur influxus ad extra, qui non sit communis toti Trinitati *ex n. 193*) sed tantum ad exigentiam unionis cum Verbo, producta est illa gratia ab omnipotentia, omnibus tribus Personis Divinis communi. Neque ex eo, quòd illa gratia dicatur esse connaturalis Christi proprietates, sequitur, quòd debuerit à Christo per specialem influxum produci; nam etiam in naturalibus non semper proprietates necessariò debet, præsertim specialiter, produci ab eo, cujus proprietates est sic e. g. species infusæ Angelis, in principio creationis eorum, non ita producantur: & tamen dicuntur, & sunt eorum proprietates.

608. Ex occasione hinc assero, quæ Suarez

Z

Rez. tom. 2. in 3. p. disp. 18. sec. 4. circa gratiam B. Virginis, saltem in instanti mortis ab ipsa habitam, tradit. Docet igitur, B. Virginem pervenisse ad formam immensam gratiæ intentionem; nam ita SS. Patres loquuntur. S. Damascenus orat. 1. de dormit. SS. DEL Genitric. ante medium, in verba Angeli: *Invenisti gratiam*. ait: *Gratia abyssum invenit*. S. Anselmus l. de excellentia gloriosa Virginis. c. 4. ait: *Erigite, obsecro, fratres mei, erigite aciem mentis vestre, ad contemplandum tam ineffabilem, & stupendam omnium seculo, hujus mulieris gratiam, & exaltationem*. item c. 3. alloquens B. Virginem ait: *Immensitatem quippe gratiæ, & gloriæ, & felicitatis tuæ, considerare cupienti sensus deficit, lingua fatiscit*. Similia habent SS. Bernardus, Bernardinus, Ephrem, Andreas Cretensis, & alij ab Eximio *ibidem* adducti.

Ratio etiam est. B. Virgo in primo instanti plus gratiæ sanctificantis accepit, quam supremus Angelorum: supremus autem Angelorum per unum, aut alterum actum, quem in via sua brevissima elicit, acquisivit gratiam, & gloriæ, quantum nullus hominum, excepto Christo, & ejus Matre, acquisivit: quantum igitur acquisiverit B. Virgo per innumeratos actus, quos per viam suam sexaginta, vel etiam septuaginta, & aliquot annorum, intensissimos elicit?

Si insuper verum sit, quod Suarez *eadem sect. 6. Tertio, considerandum*, tradit, nempe actus, saltem perfectissimos charitatis, & totis viribus, seu tota intentioni habitus commensuratos, mereri semper tantum augmentum gratiæ, quantum prior habitus fuit, e. g. eum, qui habuit charitatem ut quatuor, mereri per primum actum intensissimum charitatis quatuor gradus gratiæ, per secundum octo, per tertium sexdecim, & sic ulterius: si, inquam, hoc verum sit, cumulus gratiarum fiet in B. Virgine immensus; quia ipsa semper juxta vires habitus operata est; quod tamen, cum alij justi raro faciant, non etiam ipsi tantum augmentum gratiæ recipiunt.

609. Ulterius addit Suarez *cit. sect. 6. Dico 2.* Beatissimam Virginem in morte plures gradus gratiæ habuisse, quam habeant omnes Angeli, & Sancti, collectivè sumpti. Probat id ex SS. Patribus, qui loquentes de gratia Virginis, ejusque gloria, quæ gratiæ correspondet, majorem adhuc perfectionem ei attribueri velle videntur. S. Ephrem, *serm. de laudibus Virginis* scribit, quod B. Virgo sit incomparabiliter reliquis omnibus supernis exercitiis gloriosior. .... omniumque Sanctorum, ac Virginum corona, ob immensum fulgorem, atque splendorem inaccessa: & intra, quod sit præstantissimum universi orbis terra miraculum.

S. Petrus Damiani *serm. de assumpt. B. Virginis circa medium*, comparans Christum soli, & B. Virginem lune ait: *Quid luna pulchrior? ... Considera, quam stellaris, & serena vibratio, quam luminosus fulgor circumlarem orbem tanti sideris superfundat, ut aliorum luminum claritatem non mediocriter offuset. Sic & Virgo inter animas San-*

ctorum, & Angelorum choros supereminens, & erecta, merita singulorum, & omnium titulos antecedit. Quantumlibet alia stella reluceant, luna tamen, & magnitudine præminet, & splendore. Sic utramque naturam Virgo singularis exuperat, & immensitate gratiæ, & fulgore virtutum. Sic ergo luna plus splendoris, & lucis præbet, quam omnes alie stelle simul, ita juxta hunc S. Patrem B. Virgo omnes simul Sanctos meritis, & gratiæ, exuperat: id quod etiam significant voces singulorum, omnium; prior enim significat omnes distributivè, altera omnes collectivè. Similia plura vide apud Eximium loco citato.

610. Et potest hoc etiam ex eo probari, quod dignitas matris DEI, saltem moraliter accepta (de qua dictum n. 529.) sit quasi infinita: insuper DEUS plus amet B. Virginem, quam omnes reliquos Sanctos; nam matrem plus amat, quam omnes servos. Unde, quod ait Abulensis, Christum diligere plus Ecclesiam, quam matrem suam, intelligendum est de Ecclesia ut includente matrem; intellectum enim de Ecclesia sumpta pro reliquo corpore, exclusâ Beata Virgine, non esset verum; quia Christus incomparabiliter matrem plus diligit. Addit demum Suarez, huic sententiæ obicere nil posse, nisi apparentem novitatem; cum revera nova non sit; eo quod à SS. Patribus jam dudum fuerit insinuata. Tandem ait, hanc sententiam etiam aliis doctissimis viris Academiae Salmanticensis, à se consultis, piam, ac probabilem vitam fuisse.

ARTICULUS IV.

Solvuntur Objectiones.

611. **O**B. I. contra I. conclus. Capacitas humanitatis Christi ad sanctificationem jam abundantissimè completur, imò plus, quam completur, per sanctificationem incretam Verbi: ergo non potest recipere adhuc gratiam accidentalem. Confirm. Juxta nos Verbum non perfectissimè sanctificaret humanitatem: hoc est absurdum: ergo. Resp. neg. ant. Capacitas humanitatis ad gratiam unionis non est naturalis, sed tantum obedientialis: hæc autem non expletur, quamdiu DEUS potest aliquid gratiæ adhuc producere in ea.

Quare, sicut illa humanitas, ut diximus n. 239. potuisset adhuc assumi ab alia Persona, per novam unionem hypostaticam, adeoque recipere novam gratiam unionis, ita potuit multo magis recipere gratiam accidentalem. Adde, quod sanctificatio, per sanctitatem creatam habitualement, sit alterius ordinis, quam sanctificatio per sanctitatem incretam; unde humanitas, sanctificata per istam, adhuc obedientialiter capax est, ad illam alterius ordinis: sicut suo modo natura Divina, jam subsistens per subsistentiam Patris, potest adhuc subsistere per subsistentiam Filii. Ad

Ad confirm. dist. ma. Verbum non sanctificaret humanitatem perfectissimè in sua linea. neg. ma. in alia linea. subdist. non sanctificaret formaliter. conc. ma. eminenter. neg. ma. & sic dist. mi. neg. conseq. Sensus distinctionis est. Verbum Divinum non sanctificat formaliter in linea gratiæ accidentalis, (hoc enim utique non potest; cum sit substantia) sed tamen in ea linea sanctificat eminenter, quatenus eminenter continetur in Verbo omnis perfectio gratiæ accidentalis. Quia tamen Verbum non sanctificat in linea accidentali formaliter, potest alia accidentalis gratia accelerare, & formaliter in linea accidentali, vel accidentaliter humanitatem sanctificare.

612. Dices, Ergo humanitas Christi est magis sancta, quam Verbum; nam hoc non habet gratiam accidentalem. Resp. neg. illatum. Sicut complexum, ex Verbo, & humanitate, non est aliquid majus, quam solum Verbum, ita complexum, ex sanctitate increta, & creata, non est aliquid majus, quam sola gratia increta; finitum enim additum infinito non facit majus: adeoque etiam Christus in complexo non est sanctior solo Verbo.

Unde gratia accidentalis non facit Christum (idem dicendum de humanitate Christi) magis sanctum, quam faciat sola gratia increta, & substantialis: sed tantum facit eum sanctum alio modo, scilicet accidentaliter: sicut, qui habet jam infinitam obligationem ad aliquid, non potest magis obligari, sed tamen alio modo: & sicut tales obligationes, si darentur, non essent oppositæ, ita etiam tales sanctificationes. Multo autem minus sanctior est humanitas Christi, quam Verbum; quia, licet humanitas habeat eandem sanctitatem, quam habet Verbum: non tamen habet eam eodem modo, in quo est infinitum discrimen; Verbum enim habet sanctitatem Divinam, seu incretam, per identitatem: humanitas autem eam tantum habet per unionem.

Si quæras, an igitur humanitas sanctificetur infinite, vel non. Resp. Gormaz de incarnat. n. 925. ait, humanitatem non sanctificari simpliciter infinite: at tamen addit n. 927. eam non posse esse intrinsecè magis sanctam. Dici etiam potest, quod humanitas Christi sanctificetur infinite ex parte formæ; non verò ex parte modi. Sanctificatur infinite ex parte formæ; quia forma, vel quasi forma sanctificans, physice unita, est infinita; hinc, quamvis addantur alie formæ, non magis sanctificabunt ex parte sua; quia jam omnes eminenter continentur in sanctitate increta. At humanitas non sanctificatur infinite ex parte modi; quia modus sanctificandi, vel communicandi sanctitatem, non est infinitus; est enim ipsa unio hypostatica creata, & finita: contra modum, quo sanctificatur Verbum, est ipsa identitas cum Divina sanctitate, quæ est infinita.

613. Ob. 2. Quod in aliquo ente, vel subiecto, continetur eminenter, non potest

in eodem contineri formaliter: ergo sanctificatio accidentalis, quæ in humanitate Christi continetur eminenter, ratione unitæ sanctitatis incretæ, non potest etiam contineri formaliter. Confirm. 1. Verbum ipsum potuit supplere in Christo habitus supernaturales, & alia requisita, ad eliciendos actus supernaturales: ergo ratio nostra adducta n. 602. non subsistit. Confirm. 2. Gratia accidentalis deberet Christum denominare filium adoptivum: hoc est falsum: ergo.

Resp. neg. antec. Licet hoc in quibusdam rebus, eminenter aliquid contineribus, contingat, e. g. in DEO, respectu perfectionum mixtarum, tamen hoc non fit præcisè ratione continentis eminentialis in genere, sed ob specialem rationem; nam DEUS non potest formaliter continere perfectionem mixtam imperfectione, non præcisè, quia eminenter eam perfectionem continet; sed, quia ens perfectissimum necessariò à se excludit omnem imperfectionem, quamvis mixtam perfectione. Dein, licet admittatur, quod aliquid, continens eminenter alterum, ratione alicujus perfectionis sibi identificatæ, non possit illud alterum continere formaliter, tamen non debet admitti, quod etiam illud, quod tantum alterum continet eminenter, ratione alicujus perfectionis sibi unitæ, non possit etiam formaliter continere illud alterum; alias humanitas Christi nihil creatum posset continere formaliter; cum ratione Divinitatis sibi unita, omnia creata eminenter contineat.

614. Ad 1. confirm. neg. antec. Inprimis Verbum ut tale, non potest supplere physice concursum habituum; quia actio ad extra debet provenire à tota SS. Trinitate. Sed neque DEUS voluit, physice supplere in Christo hos habitus, per omnipotentiam extrinsecè applicatam; eo quod modus operandi per habitus sit convenientior. Multo minus Verbum potuit supplere formaliter habitus; nam debuisset informare humanitatem Christi, & supplere effectum formalem, quod nec DEUS potest; nam DEUS potest quidem producere se solo albedinem, & supplere causam productivam albedinis: at non potest sine albedine formaliter dealbare, e. g. murum.

Ulterius, neque Verbum potuit exigere humanitati eos habitus, nisi per decretum Divinum, volens humanitati extraordinarie conferre eos habitus sine gratia: quod si quis factum diceret, prorsus gratis, & contra auctoritatem Patrum, & Theologorum, id fingeret. Neque etiam unio hypostatica potuit exigere illos habitus sine gratia habituali; quia ipsa unio non est immediata radix eorum habituum: sed tantum est radix mediata, quatenus immediatè exigit gratiam, quæ est quasi natura in ordine supermo, immediatè exigens eos habitus, tanquam suas potentias; & potest quidem unio mediante gratia illos habitus exigere: non verò id potest immediatè ratione sui; talis enim